

2026/1545

17.7.2026

DECYZJA RADY (UE) 2026/1545

z dnia 29 czerwca 2026 r.

ustanawiająca środki niezbędne do wykonania Protokołu nr 37 w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2003/76/WE

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Protokół nr 37 w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali, załączony do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali wygasł w dniu 23 lipca 2002 r. zgodnie z jego art. 97. Wszystkie aktywa i zobowiązania Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (EWWiS) zostały przekazane Wspólnocie Europejskiej w dniu 24 lipca 2002 r.
- (2) Zgodnie z Protokołem nr 37 w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali (zwanym dalej „Protokołem”), załączonym do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wartość netto aktywów i pasywów EWWiS, określona w zestawieniu bilansowym EWWiS, uznaje się za majątek przeznaczony do celów badań w sektorach związanych z przemysłem węgla i stali, określony jako „EWWiS w likwidacji”, a po zakończeniu likwidacji EWWiS określa się go jako „majątek Funduszu Badawczego Węgla i Stali” (łącznie zwane dalej „majątkiem”).
- (3) Protokół przewiduje również, że dochód z majątku określonego jako „Fundusz Badawczy Węgla i Stali” (FBWiS) może zostać wykorzystany jedynie do celów badań prowadzonych poza programem ramowym w zakresie badań, w sektorach związanych z przemysłem węgla i stali, zgodnie z Protokołem i aktami przyjętymi na jego podstawie.
- (4) W dniu 1 lutego 2003 r. Rada przyjęła decyzję 2003/76/WE ⁽²⁾ ustanawiającą zasady wykonania Protokołu.
- (5) Od kilku lat wartość uzyskanych dochodów przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych dotyczących węgla i stali maleje z powodu niskich stóp procentowych, a majątek nie generuje wystarczających dochodów, aby sfinansować obecny, ustanowiony decyzją 2003/76/WE, roczny przydział środków FBWiS na zaproszenia do składania wniosków wynoszący 111 mln EUR. W wyniku strat poniesionych w latach 2022 i 2023, zaproszenia do składania wniosków w latach 2024 i 2025 zostały w całości sfinansowane ze sprzedaży składników majątku. W 2026 r. i prawdopodobnie również w kolejnych latach osiągnięte zyski jedynie częściowo pokryją roczny przydział oraz oczekuje się, że nie będą one wystarczające, aby pozwolić na sfinansowanie znaczącego programu prac.

⁽¹⁾ Zgoda z dnia 16 czerwca 2026 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2003/76/WE z dnia 1 lutego 2003 r. ustanawiająca środki niezbędne do wykonania Protokołu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS i w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali (Dz.U. L 29 z 5.2.2003, s. 22, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76(1)/oj)).

- (6) W ramach działań mających na celu zwiększenie konkurencyjności unijnego sektora stali i ochrony przyszłości tego przemysłu, w swoim komunikacie z dnia 19 marca 2025 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Europejski plan działania w zakresie stali i metali”, Komisja ogłosiła, że zaproponuje całościową reformę FBWiS, w celu uproszczenia i dalszego przyspieszenia inwestycji w badania nad stalą. Przyspieszenie takie powinno odzwierciedlać potrzeby sektora.
- (7) Transformacja energetyczna polegająca na odejściu od kopalnych źródeł energii, w zwłaszcza węgla, stanowi obecnie wyzwanie, w szczególności w zakresie potrzeby zapewnienia sprawiedliwej transformacji, zwłaszcza dla przemysłu i pracowników w regionach zależnych od węgla. Dalsze wyzwania obejmują ograniczenie emisji metanu z kopalni węgla w kontekście wdrożenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 ⁽³⁾.
- (8) Oczekuje się, że od sierpnia 2027 r. EWWiS w likwidacji nie będzie miała ani żadnych zobowiązań ani należności, co pozwoli na zakończenie jej likwidacji.
- (9) Sprzedaż części majątku w celu finansowania projektów badawczych w sektorach węgla i stali jest możliwa ze względu na brak zobowiązań EWWiS w likwidacji.
- (10) W świetle kumulacji zmian finansowych i względów politycznych wielkość programu badawczego należy określić w sposób, który zapewnia możliwość wykorzystania i prawidłowego zastosowania majątku zgodnie z celami Protokołu i zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami. Masa krytyczna odpowiadająca wielkości programu badawczego nie może być osiągnięta przy wykorzystaniu jedynie dochodów lub ograniczonej części pozostałego majątku. Kwoty potrzebne na program badawczy będą wymagały wykorzystania całości majątku. W związku z tym powinna istnieć możliwość wykorzystania pozostałego majątku do zapewnienia znaczącego wsparcia, poza unijnym programem ramowym w zakresie badań naukowych, na potrzeby wartościowych projektów badawczych opartych na współpracy, które mają masę krytyczną pozwalającą stworzyć unijną wartość dodaną, w sektorach węgla i stali.
- (11) W swoim komunikacie z dnia 26 lutego 2025 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji”, i w Europejskim planie działania w zakresie stali i metali Komisja wsparła uzasadnienie biznesowe dużych inwestycji, które mają zostać zrealizowane w Unii w nadchodzących latach, w tym w przemyśle stalowym. W oparciu o tę zachętę polityczną FBWiS powinien przyczyniać się do szybkiej transformacji do czystszych technologii przez finansowanie części niezbędnych wysiłków badawczych, w tym badań przygotowawczych na potrzeby dużych inwestycji i dodatkowych badań wspierających wdrażanie inwestycji na dużą skalę.
- (12) Oczekuje się, że zaproszenia do składania wniosków w latach 2027–2033 na kwotę do 120 mln EUR rocznie, a w 2034 r. zaproszenie do składania wniosków na kwotę odpowiadającą dostępnym pozostałym nieprzydzielonym składnikom majątku, pobudzą inwestycje prywatne w celu zwiększenia konkurencyjności i przyspieszenia dekarbonizacji i ekologicznej transformacji przemysłowej sektorów węgla i stali. Należy zatem ustanowić odpowiednie roczne przydziały, aby umożliwić realizację takich zaproszeń i zapewnić znaczące wsparcie do końca 2034 r.
- (13) Aby rozdysponować cały przychód netto z inwestycji i ułatwić zwiększenie przydziału na 2027 r. ze 111 mln EUR do 120 mln EUR, należy skrócić ramy czasowe przy przydziale, przez uwzględnienie zamkniętych bilansów aktywów w roku n, na pokrycie przydziału na rok n + 1 w latach 2026–2033, przy zachowaniu rocznych przydziałów już ustanowionych decyzją 2003/76/WE.
- (14) Obecny podział środków budżetowych między badania nad węglem i nad stalą, wynoszący odpowiednio 27,2 % i 72,8 %, otrzymał poparcie obu sektorów i jest nadal odpowiedni, biorąc pod uwagę potrzeby i zdolności absorpcyjne każdego z tych sektorów.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz.U. L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).

- (15) Aby móc dostosować się do ewentualnych potrzeb w zakresie finansowania badań w sektorze węgla lub stali w przypadku niewystarczającej absorpcji w drugim sektorze, należy zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów mających na celu zmianę niniejszej decyzji, aby w razie potrzeby zmienić odsetek środków przeznaczonych na badania odnoszące się do węgla i na badania odnoszące się do stali w 2034 r. i umożliwić pełne wykorzystanie majątku. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽⁴⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te powinny otrzymywać wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji powinni móc systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (16) W związku z tym należy uchylić decyzję 2003/76/WE. Do czasu zakończenia likwidacji EWWiS należy jednak utrzymać stosowanie art. 1 tej decyzji do zakończenia operacji finansowych EWWiS w likwidacji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Komisji jest odpowiedzialna za ustanowienie środków niezbędnych do wykonania Protokołu nr 37 w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
2. Komisja jest odpowiedzialna za zarządzanie operacjami finansowymi „EWWiS w likwidacji” i, po zakończeniu likwidacji EWWiS, majątkiem Funduszu Badawczego Węgla i Stali (łącznie zwanymi dalej „majątkiem”).

Artykuł 2

1. Komisja zarządza majątkiem w taki sposób, aby utrzymać roczny przydział Funduszu Badawczego Węgla i Stali (FBWiS) w wysokości do 120 mln EUR na lata 2027–2033 włącznie, aby finansować badania w sektorach związanych z przemysłem węgla i stali. Pozostałe nieprzydzielone składniki majątku stanowią część przydziału na 2034 r. równą wartości rynkowej tych składników majątku w momencie przeniesienia do FBWiS, z uwzględnieniem warunków rynkowych. Przydział ten zostanie wykorzystany na finansowanie badań w sektorach związanych z przemysłem węgla i stali w 2034 r. i w kolejnych latach.
2. Działalność badawcza w zakresie stali koncentruje się na zrównoważonych i niskoemisyjnych procesach wytwarzania i wykańczania stali, tworzeniu zaawansowanych wyrobów stalowych, rynków pionierskich, ochronie zasobów, gospodarce o obiegu zamkniętym, rozwoju umiejętności, poprawie warunków pracy oraz wykorzystywaniu technologii cyfrowych. Działalność badawcza w zakresie projektów badawczych dotyczących węgla koncentruje się na zarządzaniu sprawiedliwą transformacją, w tym poprzez zmianę przeznaczenia, działających dawniej kopalni węgla lub zamykanych kopalni węgla i infrastruktury towarzyszącej oraz regionów, w których są one zlokalizowane, zgodnie z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523⁽⁵⁾, (UE) 2021/1056⁽⁶⁾ i (UE) 2021/1229⁽⁷⁾ oraz zgodnie z art. 4 ust. 2 niniejszej decyzji.
3. Na roczny przydział kwoty określonej w ust. 1 składają się przychody netto z inwestycji oraz kwota pieniężna, która ma zostać wygenerowana ze sprzedaży części majątku.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1229 z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji (Dz.U. L 274 z 30.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj>).

Artykuł 3

1. Każdego roku sporządza się rachunek zysków i strat, bilans oraz raport finansowy w celu przedstawienia, odrębnie od pozostałych operacji finansowych Unii, transakcji inwestycyjnych i operacji zarządzania majątkiem na mocy art. 2.

Sprawozdania finansowe, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, załącza się do sprawozdań finansowych sporządzanych corocznie przez Komisję na podstawie art. 318 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i art. 247 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 ⁽⁸⁾.

2. Do transakcji i operacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mają zastosowanie uprawnienia Parlamentu Europejskiego, Rady i Trybunału Obrachunkowego dotyczące kontroli i absolutorium określone w TFUE i w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2024/2509.

Artykuł 4

1. Przychód netto z inwestycji przewidzianych w art. 2 i kwoty pieniężne, które ma wygenerować sprzedaż części majątku, stanowią przychód w budżecie ogólnym Unii. Przychód ten, wraz z tymi kwotami pieniężnymi, jest przeznaczony na określony cel, a mianowicie finansowanie projektów badawczych w sektorach związanych z przemysłem węgla i stali prowadzonych poza programami ramowymi w zakresie badań. Tworzą one FBWiS i są zarządzane przez Komisję.

2. Przychód netto i kwoty pieniężne, o których mowa w ust. 1, są rozdzielane w ramach programów prac, z czego 27,2 % przeznaczają się na badania odnoszące się do węgla, a 72,8 % na badania odnoszące się do stali.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 7 aktów delegowanych w celu zmiany odsetka finansowania przeznaczonego na badania odnoszące się do węgla i na badania odnoszące się do stali, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, jeżeli jest to konieczne do umożliwienia pełnego wykorzystania majątku w 2034 r.

3. Przychód netto i kwoty pieniężne przeznaczone na cel, o którym mowa w ust. 1, i nadal dostępne w dniu 31 grudnia danego roku, jak również kwoty odzyskane, przenoszone są automatycznie na kolejny rok.

4. Środki budżetowe odpowiadające anulowanym zobowiązaniom ulegają automatycznemu wygaśnięciu z końcem każdego roku budżetowego. Rezerwy na zobowiązania uwolnione w wyniku anulowania udostępniane są FBWiS.

Artykuł 5

Przychód netto i środki pieniężne dostępne w odniesieniu do finansowania projektów badawczych dotyczących roku $n + 1$ zostają zapisane w bilansie EWWiS w likwidacji za rok n i, po zakończeniu likwidacji, w bilansie majątku FBWiS za rok n do czasu przydzielenia pozostałych składników majątku w roku 2033 na rok 2034.

Artykuł 6

Wydatki administracyjne wynikające z operacji likwidacji, inwestycji i zarządzania, o których mowa w niniejszej decyzji, pokrywa Komisja z budżetu ogólnego Unii.

Artykuł 7

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 4 ust. 2 akapit drugi, powierza się Komisji na okres ośmiu lat od dnia 6 sierpnia 2026 r.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 4 ust. 2 akapit drugi, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 4 ust. 2 akapit drugi wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o jeden miesiąc z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 8

Decyzja 2003/76/WE traci moc.

Art. 1 decyzji 2003/76/WE nadal ma jednak zastosowanie do operacji finansowych EWWiS w likwidacji do czasu zakończenia likwidacji.

Artykuł 9

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 29 czerwca 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

M. MOUSHOUTTAS